

АГЕНЦИЈА за ЕНЕРГЕТИКУ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Примена методологија и тарифних система за обрачун цена природног гаса за тарифне купце

Енергетика 2009. 14-16 Октобар

ТАРИФНИ СИСТЕМИ

● АЕРС је крајем 2006. године донела и објавила следеће тарифне системе у сектору природног гаса (“Службени гласник РС”, број 1/2007):

- Тарифни систем за приступ и коришћење система за транспорт природног гаса

- Тарифни систем за приступ и коришћење система за дистрибуцију природног гаса

- Тарифни систем за обрачун природног гаса за тарифне купце (трговина на велико и трговина на мало)

ТАРИФНИ СИСТЕМИ

- Максимално одобрени приход у методологијама распоређен на тарифне елементе се у тарифним системима алоцира на конкретне купце (групе купаца) и то према карактеристикама њихове потрошње (количина, капацитет и место прикључења). На тај начин се обезбеђује да цене за конкретног корисника/купца објективно и транспарентно одражавају његов утицај на трошкове пословања енергетског субјекта.

- Тарифни ставови (вредносне величине):

- Транспорт: “енергент”, “енергент за управљање системом” и “капацитет”

- Дистрибуција: “енергент” и “капацитет”

- Трговина ради снабдевања тарифних купаца: “енергент” и “капацитет”

- Трговина на мало за потребе тарифних купаца: “енергент”, “капацитет” и “накнада по месту испоруке”

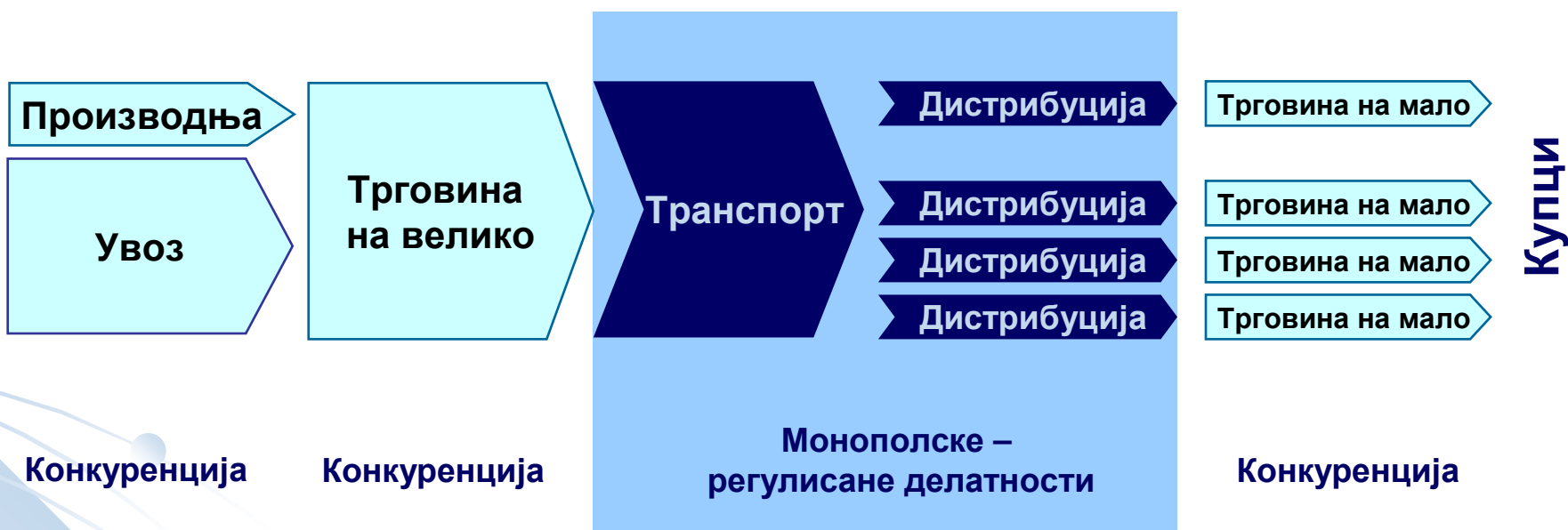
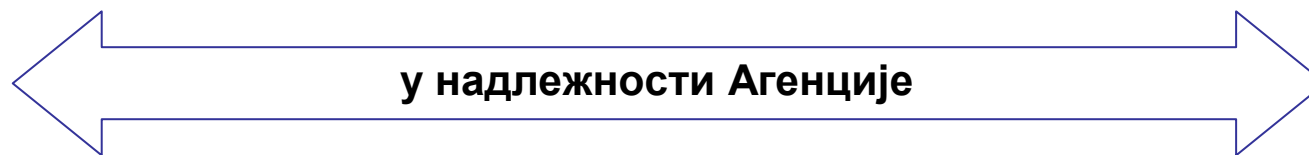
Новe групе тарифних купаца природног гаса

Категорије купаца	Групе купаца
“Категорија 1” ($p < 6 \text{ bar}$)	“Домаћинства”
	“Остали купци”
“Категорија 2” ($6 \leq p < 16 \text{ bar}$)	“Системи даљинског грејања”
	“Равномерна потрошња” ($Q < 70\%$ потрошње у периоду 01.10.-01.04.)
	“Неравномерна потрошња” ($Q \geq 70\%$ потрошње у периоду 01.10.-01.04.)
“Категорија 3” ($p \geq 16 \text{ bar}$)	“Системи даљинског грејања”
	“Равномерна потрошња” ($Q < 70\%$ потрошње у периоду 01.10.-01.04.)
	“Неравномерна потрошња” ($Q \geq 70\%$ потрошње у периоду 01.10.-01.04.)

Примена тарифних система за природни гас

- Добијањем сагласности Владе РС на предлоге одлука о ценама од 2.Априла 2009.године заживели су тарифни системи за природни гас у свим до тада лиценцираним дистрибутивним предузећима
- Томе је претходила сагласност Владе на цене Србијагаса почевши од 15.10.2008.године.
- Од 30 захтева за мишљење на цене 25 је дато на основу њихових оправданих трошкова, а 5 дистрибутера примењује тарифне ставове Србијагаса. *(До данашњег дана АЕРС је дао још 3 позитивна мишљења, али Влада још није разматрала те захтеве)*
- Главни разлог одлагања примене тарифних система је недостатак искуства (први пут се уводе тарифни системи), неприпремљеност дистрибутивних предузећа у делу раздвајања рачуна по делатностима, као и неадекватан квалитет достављених података.

Раздвајање делатности у сектору природног гаса

Раздвајање делатности
је кључни услов за отварање тржишта

Број лиценцираних предузећа

- Од 38 захтева за лиценце, до данашњег дана је одобрено 34 захтева, док је у 2008.години било 31 лиценцирано дистрибутивно предузеће од чега је једно отишло у стечај.
- Присутни су сви облици власништва:

- 10 ЈП
- 8 ЈКП
- 11 ДОО
- 5 АД
- 4 ДП

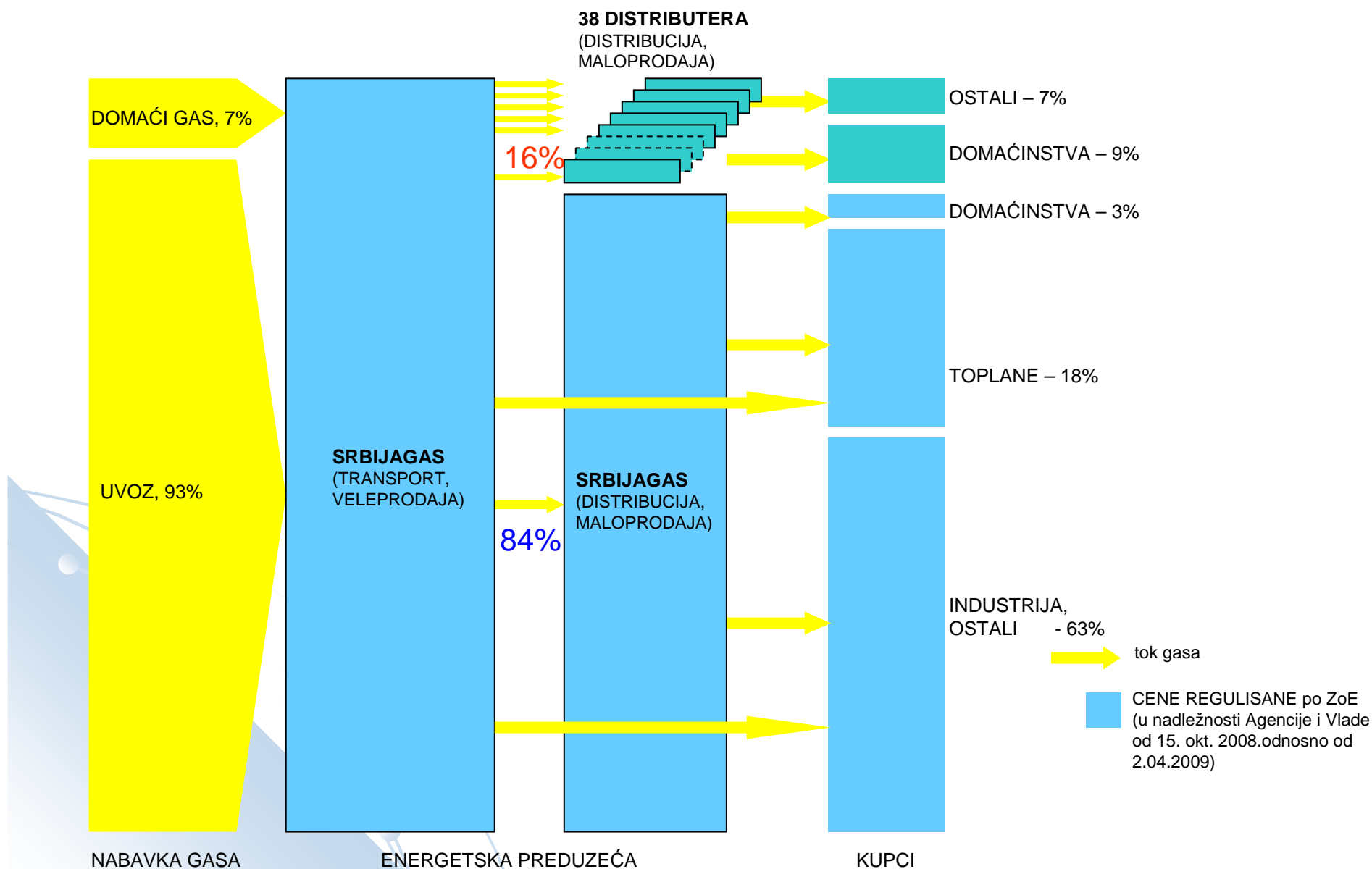

Основни подаци о гасном сектору Србије

- Укупан средњи број активних прикључака 230.718 од чега 222.725 домаћинства и 7.993 остали
- Укупна дужина дистрибутивне мреже 10.980 км
- Остварена укупна потрошња у 2008.год. 2,392 мил.м³
- Учешће домаћинства у укупној потрошњи 12%
- Остварена годишња потрошња природног гаса по домаћинству 1.292 м³ (Хрватска 1.204 м³, Словенија 894 м³, Мађарска 1.396 м³)

STRUKTURA POTROŠNJE U GASNOM SEKTORU SRBIJE

Ostvarenje 2008.

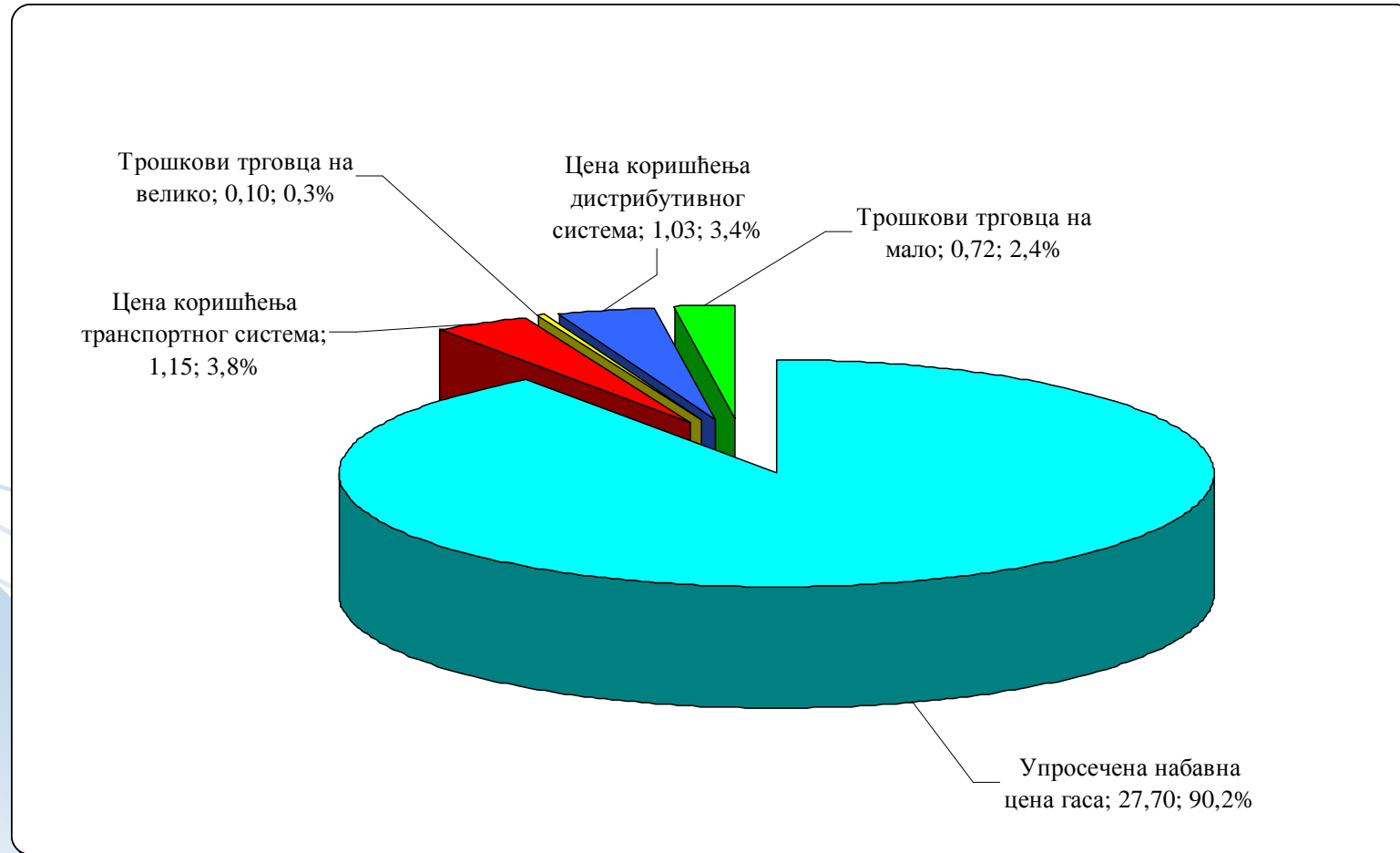

ZoE = Zakon o energetici

Структура цене гаса Србијагаса по категоријама купаца

Структура цене гаса Србијагаса

Карактеристике дистрибутивног гасног сектора

- Уситњеност гасног сектора
 - 12 од 30 (43%) лиценцираних дистрибутера имају мање од 2.000 активних прикључака и годишњу потрошњу мању од 5 мил.м3.
 - Од укупног броја активних прикључака 50,2% се односи на два највећа дистрибутера (Србијагас 28,9% и ДП Нови Сад 21,3%)
 - Број купаца по км мреже је 21 купац што је значајно мање (од 35-50%) у односу на Хрватску, Словенију или Мађарску.
 - Као последица овакве уситњености је и одсуство ефеката економије обима и већа неефикасност.

Ефекти примене тарифних система

- **Поређење цена пре и након примене тарифних система је знатно отежано јер су приступи у њеном израчунавању и исказивању потпуно различити.**
- **Општа констатација која може да се изведе је да су након примене тарифних система цене природног гаса далеко више уједначеније по дистрибутивним предузећима него што је то раније био случај (распон максималне и минималне цене смањен је за преко 10 процентних поена .**

Ефекти примене тарифних система

- На разлике у ценама (односно оправданим трошковима) између дистрибуција, поред осталог утицала је:
 - Перформансе мреже (дужина, старост, вредност, укљученост мреже и прикључака у пословне књиге, прибављања без накнаде и сл.)
 - Имовински односи
 - Место прикључка на мрежу (11 дистрибутера није директно прикључено на транспортну мрежу)

АГЕНЦИЈА за ЕНЕРГЕТИКУ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

ХВАЛА НА ПАЖЊИ

Београд, Теразије 5 / V

www.aers.org.yu

E-mail: aers@aers.org.yu